1878. X. évfolyam. 43. szám. Szombat, márczius 2.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:

Egy évre 10 frt — kr. Negyed évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám — „ 10 „

Előfizetési pénz s minden közlemény: FŐ-PIACZ, VECSEY-HÁZ FÖLDSZINT a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:

TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSATHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyebütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt“ közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

EGYHÁZKERÜLETI NAGYKÖNYVTÁR DEBRECZEN

Hirdetési dij:

Öthasábos petitsorért 5 kr.

Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.

Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.

„Nyilttér“-en megjelenő közlemény öthasábos petit sora 15 kr.

Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyszintén kéziratok sem adatnak vissza.

Kossuth magán leveléből.

— Helfy Ignáczhoz. —

„Ha beteg vagyok-e?

„Hát hogy ne volnék? — hiszen, ha kender-kötelekből volnának is sodorva idegeim, a gerincvelőig megtépné az a rettenetes gondolat, hogy Andrássy és nyomorult cliqueje megölték szegény hazánkat. S ép akkor ölték meg, midőn a sors ingyen kegyelméből oly könnyü, oly biztos, oly olcsó, oly veszélytelen módon, tehetségükben volt hazánk életét egy ujabb ezredévre biztositani.

„Megölték! Rettenetes szó: de igaz.

„S a vaksággal vert . . . . . azt hiszik, hogy ha conferentiát vagy congressust kunyorálnak ki Goresakofftól, majd kiimádkozzák a szlávok cárjától, hogy kegyelmezzen meg hazánknak s Ausztriának.

„Elveszettek! — Hát ha a pánszláv cár betüről betüre mind aláirná is (a mit pedig tenni bizony nem fog) Andrássynak egész . . . . . programmját, meglenne az által mentve Magyarország s Ausztria? — — —

„Ilyen emberekkel, mint a minők nemcsak nálunk, de másutt is játékot üznek a nemzet lételével: én bizony még a háborutól sem reménylek megváltást: mert nem lesz bennök erély oly czélt tüzni ki a háboru objectumául s oly eszközökhöz nyulni, melyek megmenthetnének.

„Hanem az mégis bizonyos, hogy bármennyire kedvezőtlenekké segitette is Andrássy . . . . . a viszonyokat nyakunkra hárulni, a háboru az egyetlen chance, mely még számunkra felmarad.

„Ha háborunk nem lesz rögtön, haladéktalanul, — elvesztünk menthetetlenül. Ráirhatjuk hazánk kapuira Dante szavait „lasciate ogni speranza.“

„Háboruval, nem mondom, hogy megmenekszünk; de lehetséges, legalább nem lehetetlen, hogy igen, — mert háborunál: partem fortuna sibi vindicat.

„Tehát háboru minden áron“ ez nézetem. —

„A háboru az oroszszal ugyis kikerülhetlen, hiszen készen van az étape; majd támad ő. Hát a józan ész nevében ne hagyjuk az ő tetszésére megválasztani az időt, mikor ránk csaphat, mint a keselyü a védtelen galambra.

„Előzzük meg.“ — — — — —

— **115 naplopó**. Ennyien hiányoztak a képviselőház csütörtöki üléséről, a midőn a felett kellett volna szavazniok, hogy ad-e hazánk 430.000 frt évi segélypénzt az osztrák Lloyd-társulatnak? — **29** többséggel megszavazták. S mintegy 50 ellenzéki képviselő hiányzott. A vétkes „távollevők“ közt ragyogtak a többi közt: **U. Szabó Mihály**, **Szongott Jakab**, **Domahidy István**, **Hegyesi Márton**, **Gál Péter** s többen. Csak aztán a választók értenék meg e bünös könyelmüség horderejét! Az évi segély megadására szavazott 117, ellene 148. Oh ha mindnyájan ott lettek volna!

Ne aludjunk!

— Ébresztő. —

Debreczen, márc. 2.

E válságos perczekben, a midőn már a vak is látja a veszedelmet és csupán a megátalkodottság az, mely szemethunyva, még másokat is elvakitni igyekszik, egy érzet uralkodik a jobbakban, mely azt mondja: tenni kell.

A nemzetet abból a lethargiából, a melybe kivált deczember 16-dika óta sülyedett, föl kell rázni; föl kell korbácsolni kedélyét. Kell, hogy ez a boldogtalan nemzet akaratra, tettre ébredjen, hogy — ha már buknia kell, bukjék legalább ugy, a mint azt egy évezernyi mult követeli tőle: bukjék mint egy hős s ne ugy, mint az önérzet és becsületvesztett gyáva.

Tenni kell! de mit?

Mindenelőtt alkalmat kell szereznünk arra, hogy az éberebb rész akaratát nyilvánithassa s igy rázza föl a többit is.

A szervezkedés a legközelebbi jövőre épen ez akaratnyilvánulásból indulhat ki.

A népgyüléseket ujból fel kell vennünk, még pedig ott és ugy, a honnan országos hatást remélhetünk.

Minthogy Budapesten nincs oly elem, a mely Tisza hatalmaskodásával szembeszállva, ennek ellenére is bárhol, — akár az isten szabad ege alatt — nyilvánitsa a nemzet akaratát, nekünk máshol kell kezdenünk.

Mindenesetre tőstörzsökös s a mellett előkelő, mértékadó magyar városban.

Teljesen erre csak Debreczen alkalmas.

Álljanak tehát össze a bizalmasak s tanácskozzanak az ügyről.

Például márczius 17-én (vasárnap) tartassék Debreczenben népgyülés:

I. **az osztozkodás ellen;**
II. **angol szövetség mellett** és
III. **direkt háboru Oroszország ellen**. —

Ez a mi hitvallásunk. A magyar nemzet közvéleménye ez.

Tisztelt polgártársaink figyelmébe meleg hazafias kebellel ajánljuk az ügyet. Nyilatkoznunk a **nemzeti becsület** érdekében. Mert a néma gyermeknek anyja sem érti szavát.

Ne aludjunk!

Ha mindenünk elvész is, mentsük meg a — becsületet!

Egy czivis.

— **Mennyibe kerül az országnak a Tisza minisztérium**? Tisza-kormány az országnak körülbelül százhárom millió forintjába kerül, melyet tiz év alatt az ablakon kidobunk a legalacsonyabb becsü szerint. Ugyanis a korvallása szerint a fogyasztási adóknál vesztünk évenkint két és fél milliót, a vámszerződésnél Apponyi legmérsékeltebb számitása szerint öt milliót, a Lloydnál négyszázharminczezer forintot, ez összegek tiz évre hetvenkilencz millióra rugnak; ha ehhez hozzáadunk a nyolczvan milliós bankadósságból huszonnégy milliót: kisül, hogy a tisztelt többség legalább százhárom milliót erőnek becsüli Tisza Kálmánt. Ennél drágább miniszterelnöke még nem volt Magyarországnak. De hát a többség ura Magyarországnak és Tisza Kálmánra a többségnek; neki tehát szabad gazdálkozása van a nemzet vagyona felett.“

— **A képviselőház** tegnapi ülésén letárgyalták a Lloyd szerződés hátralevő részeit! Csak rajta derék többség! Ha igy folytatjátok a dolgot, nemsokára betevő falatunk sem lesz. Ausztriáért mindent, házánkért semmit — ez a ti jelszavatok!

— **Mosgósitás**. A kormány a katona kenyérhez szükséges liszt őrlésére hatvan malomkövet terhelt ki. Minthogy a fővárosi malomtulajdonosok csak negyven követ voltak képesek a kormány rendelkezésére bocsátani, a pozsonyi és komáromi molnárok lettek megkeresve a hiányzó kő előállitására.

EGY CZÁR ALBUMÁBA.

A rablógyilkost felkötik,
Mert egy embert megölt,
Árokba dobják s hol pihen
Megátkozott a föld . . !

Te trónon ülsz . . . bibort viselsz
S azt mondják rád: a nagy!
Pedig te, koronás zsivány,
Népek gyilkosa vagy . . !

Ábrányi Emil.

Testvéreink véreiért.

— Interpellátió a képviselőházban. —

Van-e a kormánynak tudomása arról, hogy Törökországban több magyar és osztrák állampolgár az oroszok előnyomuló hadcsapatok parancsnokai által kivégeztettek volna?

Ha igen, micsoda eljárást szándékozik a kormány követni, hogy az ily módon érzékenyen sértett állami jogokat és az állam polgárainak személy és vagyonbiztonságát kötelességszerüleg biztositsa és az állam polgárain a nemzetközi jog ellenére elkövetett gyilkos merényletért megfelelő elégtételt nyerjen.

Továbbá tekintettel a ministerelnök urnak a hozzá intézett interpellátiókra e hó 19-én adott válaszára, melyben a többi között kijelenti, miszerint az Orosz- és Törökországok között létrejött béke alappontozatok némely megállapodásai, s jelesen azok, melyek a a hatalmi viszonyok megváltoztatását idézhetnék elő a keleten, a magyar-osztrák monarchia érdekeinek nem felelnek meg, kérdem a miniszterelnök urat:

Melyek azon megállapodások, a melyeket a kormány a magyar-osztrák monarchia érdekeibe ütközőknek tart?

Mikor tudta meg a kormány az orosz uralkodónak abbeli szándékát, mely szerint az esetleges békekötésnél a hatalmi viszonyoknak oly megváltoztatása idéztethetnék elő a keleten, melyek a magyar-osztrák monarchia érdekeinek meg nem felelnek?

Tett-e a kormány mikor és miféle intézkedéseket, hogy az ily módon fenyegetett államérdekeket a veszélytől megóvja, illetőleg a veszélyt elháritsa?

Simonyi Ernő.

Dóczy Gedeonné. A debreczeni nővilágnak gyásza, méltó gyásza van. Egyik nemes szivü s fenkölt lelkü tagját veszté el Dóczy Gedeonné személyében.

Dóczyné Levier Emma született Helvécziában Bernben, 1840-ben május 19-én. Atyja Levier-Greif Jakab, nagyhirü fogorvos volt. 1854-ben Borsodmegyében Miskolczra került a nagylelkü özv. Pilta Jánosné ő nagysága házához, ki vele édesanyai szeretettel bánt, neveltetését is folytatta; itt ismerkedett meg férjével, ki akkor a tiszáninneni helv. hitv. egyházkerület miskolczi főleánynöveldéjének volt vezértanára. Férjhez ment 1860-ban. 1866-tól 1872-ig Miskolczon, majd 1874-től 1877. november 18-ig itt Debreczenben, az egyház leánynevelő-intézetében volt hü, munkástársa férjének. Mint feleség, mint édesanya, méltán nevezhető példányképnek. 18 évig tartó házas életük alatt 7 fiuval áldatott meg, ezek közül él 5, az utolsó csak három hetes csecsemő.

A megdöbbentő esetről a „családi gyászjelentés“ igy hangzik: Kedves feleségem s öt neveletlen gyermekem felejthetlen édes anyja **Dóczi Gedeonné** szül. Levier Emma hoszszas szenvedés után, f. évi mártius hó 1-ső napján, életének 47-dik boldog házasságának 18-dik évében jobblétre szenderült. — A boldogultnak földi részei folyó évi **mártius hó 3-án d. e. 10 és 1/2 órakor** fognak — czegléduteza 2569. számu háznál tartandó rövid ima után — a cegléd-utcai sirkerkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre a boldogultnak rokonait, barátait, ismerőseit bánatos szivvel meghivja. Debrecen, 1878. mártius 1. Dóci Gedeon, nevelő-intézeti igazgató; gyermekei u. m. György, József, Andor, Emil és Béla nevében is.“

Béke és áldás lengjen a kiszenvedett nyugvó porai felett!

— **BUDAPESTI HIREK. Az 1864-iki** sorsjegyek huzásán Krausz Adolf tőzsde ügynök 15,000 frtot nyert. **A nemzeti szinházban** Cinq Mars világhirü operát márt. 9-én adják legelőször. **A gyorsiró** egylet vasárnap verseny irást rendez. A pályázatban az országgyülési gyorsirók kivételével mindenki részt vehet. **Az „Egyetértés“** derék szerkesztősége 10,000 frtnál többet gyüjtött a török sebesültek javára. **Menydörgés** volt hallható tegnapelőtt este a főváros felett. **A philharmoniai** társulat e hó 13-án nagyszerü hangversenyt tart a redoute nagy termében.

Kossuth atyjának sirja.

— Levél Zlinszky Istvánnéhoz. —

Collegno, (al Baraccone.)
Február 18. 1878.

„Nagyságos asszonyom! Ajánlva küldött levelek igen későn, néha épen nem jutnak kezemhez. Pusztán lakom, a hol posta nincs. A közönséges módon küldött levelek házhoz hozatnak, de az ajánlottak átvételére magamnak kell mennem a szomszédfaluba. Néha (mint most is történt) hetekig nem mehetek. Ilyenkor aztán megesik, hogy feledésbe mennek a soká heverő levelek a nem épen szakavatottan kezelt falusi postán. Igy történt, hogy Ngnak még a mult decz. 30-án kelt igen-igen kedves levele csak az illető postahivatal tudakozódására tett kutatás folytán jutott ily nagy későn kezemhez. Megilletődéssel olvastam kegyes sorait. A legmelegebb hálaérzettel köszönöm kegyeletes érdeklődését, gondoskodását, fáradozását, melyet kedves jó atyám elhagyatott sirjának a pusztulástól megóvása körül tanusitani méltóztatott.

Én az önkény foglya voltam, midőn atyám meghalt. Nem én zárhattam le szemeit — s 29 év óta hontalan: sirját sem én gondozhatom. — Legyen ön áldott asszonyom, hogy a fiui kegyeletadóját a lelkes honleány tevékeny részvétével nagylelküen pótolni vállalkozott.

Atyámat a halál sok hazafi butól, bánattól mentette meg, mely nekem életfáradt fiának osztályrészül jutott.

Csak már végén volnék.

Én idegen földben fogom aludni az örök álmot, ott a hol alusszák szeretteim! nőm, leányom

Csak legalább azon biztos reménynyel szállhatnék siromba, hogy a föld melyben atyám hamvai nyugosznak, nemzetem földje marad, mint volt a multban ezredéven át.

Kimondhatlanul fáj lelkemnek, hogy még azt is meg kellett érnem, hogy e felől magamat biztosnak nem érezhetem!

Hazám jövője sötét képben áll lelki szemeim előtt.

Irtóztató veszélyek felé látom sodortatva nemzetemet azoknak példátlan vaksága által, kik sorsát tehetetlen kézzel intézik. Oda vitték a dolgot, hogy nemzetünk az élet-halál harcot, mely létele fölött dönt, már csak a gyáva megadás öngyilkosságával kerülheti. S bizonybizony meglehet, hogy a hazán, melyet atyám és én oly hiven szeretének, osztózkodni vágyók harci lovai fogják széttiporni a hantot, melyet ön t. asszonyom oly nemes kegyelettel gondja alá vőn.

De bizzunk nemzetünk erélyében, melyen már annyi vihar megtörött. Hanem bármit hozzon is a jövendő, vegye ön asszonyom megilletődött szivem forró hálájának kijelentését jóságáért; nem engedély, nem beleegyezés az, a mi önt tőlem megilleti, hanem a legőszintébb köszönet, melyet azon kéréssel nyujtok át önnek és mindazoknak, kik ön nemes szándékának megvalósitásához hozzájárultak, hogy legyen tovább is atyám sirjának őrző angyala.

Maradok legmélyebb hálaérzettel Ngod alázatos s lekötelezett szolgája.“

Kossuth Lajos.

— **VIDÉKI HIREK. A polyáni erdő** kigyuladt; a tüzet szerencsésen sikerült eloltani, mielőtt a vész nagyobb mérvet ölthetett volna. **Abday Sándor** Szatmár város polgára f. hó 4-dikén tartja meg szinészi pályájának 50 éves jubileumát. **Kalocsán** valóságos égiháboru volt, mely félórai erős villámlás és folytonos dörgés után esővel végződött. **Manasses Dániel**, alias Papp Vincze bünügyének végtárgyalása tegnapelőtt tartatott meg Kolozsvártt. A törvényszék a csalót 5 évre itélte. **Aradon** a tisztujitás febr. 27-én tartatott meg. Polgármesterré Szalacz Gyula, főjegyzővé Institoris Kálmán, főkapitánynyá Urbányi János választattak meg. **A szent-endrei** plébánust agyonütötték. A gyanu néhány kovácsi lakost terhel.

Kelet.

A békeföltételek.

Az uj békefeltételek még nincsenek aláirva. Ignatieff Szavfet pasa előtt határozottan kijelentette, hogy hiába való minden erőlködés a porta részéről, engedményeket csikarni

---

Lear király.

— Tanulmány. —

Molnár Györgytől.

(Folytatás.)

Goneril gyorsan értesiti Regant a történtekről, egy levélben fölhivja, hogy hasonlóan tegyen ő is; majd, nem bizván nővérének erélyében, bátorságában, ő maga is elmegy Reganhoz.

Lear az átok jelenet után egy rövid scénában (melyet a szinpadon kiszoktak hagyni) maga magában töprengve, magát vádolja, hogy méltatlanul bánt leányával. Kentnek meghagyja, hogy csak arról beszéljen Regannak, miről ez, a levél után kérdezni fogja; tehát, hogy a láottakat ne emlitse: Kent eltávozik a levéllel Lear, lelki tépelődéseibe merül:

„Levetkezem természetemet“

mondja, majd ismét emlékezetében fölháborodva igy szól:

„Ha visszavenném ismét — erőszakkal“
(t. i. a királyságot)

meg ujra elkeseredve ily szókra fakad:

„Hálátlan szörnyeteg“

végre e lelki tusában rémülettel kiált föl:

„Irgalmas ég! ne hagyj megtébolyodnom,
Eszméletem ne vedd el: nem szeretnék
Megtébolyodni.“

Oly lelki vergődés ez, mely előre sejteti a következő nagy küzdelmeket és Learnek e küzdelemben való elmerülését.

A bolond, Leart mintegy előkészitve, ezt mondja Reganról:

„Izről-izre oly hasonló lesz másik leányodhoz, mint vaczkor a vaczkorhoz“ és valóban igy is van, Regan és Cronwal — ki a nemes és jó természetü Alban fejedelemnek egészen ellentéte, — kitérnek Lear elől, nincs annyi vakmerőség Reganban, mint Gonerilben; az ügyet házon kivül akarják elintézni s Gloster lakába sietnek.

Lear nem találván Regant oda haza, utánnok jön Glosterhez; csak különösnek mondja, hogy hazunnan elmennék s követét (Kentet) nem küldték vissza, de a gyötrő sejtelem itt is föltámad benne, azonban elakarja fojtani, mert most már irtóztatóbban gondol a valóra, ha Regan sem lenne jobb Gonerilnél.

Kentet kalodában látja lezárva s mig e bántalom fölött vitába egyedül Kenttel, magát mérsékelve mondja:

„Nem volt szabad azt tenniök, nem tehették,
Nem akarhatták. Ez több mint gyilkolás,
A tiszteletet ily durván sérteni“

inkább fölteszi, hogy e szégyennek Kent volt az okozója; de a mint ettől a dologról értesül, kinos gyötrelemmel mondja:

„Ó mint dagad fel a göres szivemig
Le sorvadás, le lázadó bu!
Alant az elemed.“

Lear Regannal szemben fékezni akarja természetét; mert Goneril ellen, szövetségesül azt szeretné megnyerni.

Bemegy a házba, hogy a durva sértésről, mit követe ellen elkövettek, nem elégtételt, hanem felvilágositást szerezzen; maga lép a házba csak a kiséretének maradást parancsol, nem akar tanukat a Regannal való összejövetelnél. Lear óvatossága meglepő itt, valamint azon lelki erő is, melylyel oly sokáig igyekszik természetén uralkodni; már itt meggyőz bennünket az ő fizikai és szellemi nagy erejéről, melylyel a következő hosszu küzdelmeket, — egy tragoediában sem található ily óriási külső és benső harczokat elbirja.

Hogy lenne képes ily tusákat egy kórházi, szélütött testü, reszkető kezü, alélt öreg elviselni? Hisz ily embernél a szellem is elbénult már!

Regan és Cronwal, épen mint azelőtt Goneril, betegséget, fáradságot szinlelnek és nem akarják magukhoz bocsátani Leart. megszégyenitve, ingerülten jön vissza a csarnokba és elpártolást, lázadást emleget: Gloszter visszaküldi jobb válaszért, de Gloster Cronwal herczeg heves természetét emlegeti s mintegy óva inteni akarja Leart, hogy kerülje ki e heves természetet, ő maga sem mervén az izzó herczeget háborgatni.

Ez Leart kihozza sodrából és a magára erőltetett egyensulyból kibillenteni; nem tudja türni, hogy ő ellenében valakinek heves természete legyen; e fölötti erőszakosságában oly indulatba jön, hogy már alig fékezheti magát s bár megpróbálja vérét, lehelletét lehüteni s okot keres az ellenzésre, a türelemre, midőn igy szól:

— — — — — — — — — — „Meglehet,
Nem jól van, a betegség hanyagol
„Minden szolgálatot, mire az egészség
Kötelezve van. Mi nem vagyunk mi többé,
Mikor a természet elnyomatva lévén
A testtel a lelket türni kényszeriti.
De felhagyok. Tán hirtelenkedém
Midőn a kedve-csökkent (hát már nem heves) beteget
Ép embernek veszem.“

Azonban Kent láttára kétszeres erővel támadnak föl benne az elfojtott indulatok; oly erélylyel, oly tomboló hatalommal követeli, hogy jöjjenek ki s hallgassák meg, hogy Gloster megrémülve engedelmeskedik és Regan Cronwal is mintegy ujra föltámadt királyi hatalom előtt meghajolva s Kent lábairól a kalodát gyorsan levétetik.

Cronwal nyájasan üdvözli Leart, Regan pedig igy szól hozzá:

„Örülök, hogy látom fenségedet.“

Ez engedelmesség és nyájasság Leart lecsillapitja, maga is örvend neki s ezt a következő mondatban mélyre ható jelentőséggel akarja Regan szivébe, emlékezetébe vésni:

„Hiszem, Regan, azt hinni van okom,
Ha nem örülnél, válópert kezdenék
Anyád sirjával, mert hütlent födöz.“

Regan mézes szavakkal teszi azt, amit Goneril éles fulánkkal, „farkas arczczal“ tesz, türelemre kéri Leart, de nénjét apja ellenében mégis mentegeti, — mert hiszen ő is azt szeretné amit Goneril, csakhogy nincs elég bátorsága hozzá, — mig apjának szelid hangon ilyen tanácsokat ád:

„Ó te már öreg vagy,
Természeted, határa szélein jár.
Neked már jó tanács kell, mely vezet!“

Lear a megtestesült türelemmel veszi Regan czukrozott mérgét, mert fél, hogy nem birja Goneril ellen boszura kelteni; folyton átkozza Goneril tettét, hogy Regan előtt ezzel is befeketitse, de mindezekre Regantól azt a választ kapja, hogy térjen vissza Gonerilhez s végre még azt is, hogy mondja neki, miként megbántotta őt.

Ez a jelenet egyike a legnagyszerübb momentumoknak e tragoédiában. Az apa kérjen bocsánatot gyermekétől?!!

És erre a másik gyermek unszolja az apát!

Lear roppant lelki erővel elnyomja e fölötti fölindulását és a borzasztó meglepetés iszonyu ámulatában szótlanul áll, hogy ily gondolatra mit is feleljen? Mint egy orgyilkos, éles késsel hasitott Regan az apa szivébe, kinek igy megalázott lelke, alig képes illető szót juttatni a fájdalom és szégyentől reszkető ajakra; példa gyanánt állitja magát Regan elé és eljátsza neki a bocsánat kérés szivrázó scénáját.

— — — — — — — — „Bocsánatát
Kérjem? . . . . . Figyelj csak, mint fog illeni
A házi rendhez? . . . . Drága lányom, én már
Öreg vagyok; megvallom: csak teher
A vénkor. Ime térdimen könyörgök,
Juttass nekem ágyat, tápot és ruhát!“

Ezt a megbántott apai méltóság önérzetében oly maró gunynyal cselekszi, hogy minden sziv elszorul belé, s láttára forró könyek tolulnak a szemekbe; erre még Regan is megindultnak látszik és igy szól:

„Ne többet jó Sir. Ez csuf tréfaság.“

s midőn ismétli, hogy térjen vissza Gonerilhez, Learben az előbb elfojtott kinos érzelem dühösségbe megy át és az átkot még nagyobb vadsággal fokozza:

„Dögpára, szállj rá,
S verd bénasággal ifju csontjait“

mondja Lear Gonerilre, ezzel egyszersmind Regant is megakarván győzni, hogy lássa mily ürt ásott Goneril maga és ő közötte s hogy mily képtelenséget kiván Regan tőle.

Lear itt elveszti a czélt, tul lő azon, mert Regan ez átkozódásra inkább elborzad atyjától, mintsem pártjára állana, pedig ezt akarná Lear. Regan apja átkozódására iszonynyal kiált föl:

— — — — — „Egek!
Ha felindulsz, majd rám is ezt kivánod“

e szókra Lear ujra visszakapja lelki erejét és magát türtőztetve csöndességgel mondja:

„Regan! te rád nem száll átkom soha.
— — — — — — — — — —
— — — — — — Az ő tekintete
Vad: de a tied vigasztal és nem éget“

igy szól szeliden, teljes atyai jósággal gyöngéden, de czélzatossággal emlékeztetvén Regant a gyermek tisztére s jegydijul kapott fél országra; Regan ezt türelmetlenül hallgatja, és tárgyára visszatérvén, elutasitó hangon mondja apjának!

— — — „Jó Sir, beszéljünk
Most a dologról;“

ekkor harsona szól s a Learrel gorombáskodó udvaroncz föllép, kit sietve követ Goneril, félvén, hogy talán későn érkezik a hajlékonyabb természetü Regant atyjuk ellenében való ellentállásában megtartani.

(Vége köv.)

ki a föltételekre nézve Oroszországból. „Az orosz föltételeket vagy el kell fogadni, vagy visszautasitani, de módositni nem lehet. Ha pedig szándékában van elfogadni, akkor siessen aláirni, mert az orosz kormánynak az az óhajtása, hogy a békeokmány mart. 2-ig a czár trónraléptenek évforduló napjáig, aláirva legyen, hogy igy e napot meg lehessen ünnepelni.

A szerbek.

Egy szerb miniszter Risztics külügyminiszter előtt nemzete nevében igy nyilatkozott, Ha a szerb nemzet legjogosultabb aspiratiójában rászedve látja magát az önző orosz érdekpolitikától, azon politikától, mely a balkáni szlávokat eloroszositani akarja; akkor a szerbnek nem marad más, mint egy nagy délszláv államot alapitani, mely a Dunától az egaei tengerig, az Iskertől az Adriáig fog terjedni. Csak a habsburgi monarchia védelme alatt lehet alkotmányunkat, nyelvünket, irodalmunkat fentartani s ezáltal a muszka tendentiákkal hatékonyan versenyezni.

Anglia.

A porta köreiben még mindég uralkodik az angol befolyás. Ez buktatta meg Servet pasát is, ki Layard és Disraely lordok ellen a legsértőbben nyilatkozott.

Midőn az illető sértő nyilatkozatot Layard meghallotta, kijelenté, hogy mig Serves lesz a külügyér, addig semmi alakban sem fog érintkezni a portával. Az angol befolyás meglátszik abból is, hogy a fontos bagdadi tartomány kormányzójává az angol rokonszenvekről ismert Hadri pasa neveztetett ki. A szultán hihetőleg ki fogja kérni Angliától a főváros védelmét. Ez eshetőségre az angol kormány roppant előkészületéket tesz. 200.000 ember áll menetkészen, a gárda hadilábra állittatott s a hadtestek fővezérei is ki vannak már szemelve.

Az angol közvélemény hangulata a leggyülöletesebb Oroszország irányában s lelkesedéssel üdvözli a kormány politikáját. A lapok élénken sürgönyzik az együttes müködést Ausztriával.

De a határozottlan, minden perczben mást szintöltő politikán meg fog esni, hogy ép oly ügyetlenül elszalasztja az angol szövetséget, a mint elszalasztotta a török szövetséget, midőn az még igen becses lett volna.

— **Az akasztófára valók** Az országszerte oly nagy megdöbbenést keltett uj pesti rablógyilkosságot elkövetőket csütörtökön itélte el a pesti törvényszék. Az idősb Rózsa Istvánt, 29 éves, kötél általi halálra. Az ifju Rózsa Gyula minthogy a 20 évet még nem töltötte be, 20 évi sulyos börtönre itéltetett hazai törvényeink értelmében. — Tóth Ferencz Szapáry gyilkossának akasztása ma reggelre volt kitüzve.

Kátay Gábor. A magyar orvosi karnak egyik jeles tagja ismét kidőlt. Kátay Gábor meghalt. Ime, itt a családi gyászjelentés:

Kátai Gabriella, mint egyetlen gyermek, Kátay Gábor, mint apa, s nője, mint anya, gyermekeikkel mint testvérekkel, Tóti Poroszlai László, mint ipa, Derecskei Janka mint napa, gyermekeikkel, mint sógorokkal együtt a nagy veszteség legmélyebb fájdalmával tudatjuk néhai **Kátay Gábor** jász-nagy-kun-szolnokmegyei főorvos urnak, ki orvostudor okleveles gyógyszerész, a magyarhoni földtani társulat rendes s a birodalmi földtani intézet levelező, a magyar orvosi könyvkiadó társulat igazgató tagja, a királyi magyar természettudományi társulatnak évekig első titkára, a heves-nagy-kunsági ref. egyházmegyének a nagy-kunsági részről buzgó segédgondnoka volt, Kun-szent-Mártonban, sziv-szélhüdés következtében, élete 47-ik évében 1878 február 28-án történt véletlen és gyászos halálát. A temetési ünnepély, a helv. hitv. ref. egyház rövid szertartása szerint Karczagon ma délután a ref. templomban tartatott, a szertartást Kardos Kálmán debreczeni temetkezési intézete látta el. Béke az elhunyt porainak!

— **Szigligeti Ede** szülőházának emléktáblájára a következő sorok fognak felvésetni Nagy-Váradon:

Bölcsőd itt ringott, itt gyult ki az isteni szikra,
A müvészet egén lángoló csillag utóbb.
A láng most kialudt, de kihat diesfénye örökre
S mig magyar él: neved és szent porod áldva leend.

Hivatalos rovat.

Debreczen, márcz. 1.

A kisebb polgári peres ügyekben való eljárásról szóló 1877-ik évi XXII-ik t. cz. 5 §-a alapján két városi tisztviselő lett a törvényhatósági bizottsági közgyülés által kirendelve, a végre, hogy a folyó 1878-ik évi március hó 1-ső napjától kezdve a városban, s annak határterületén előforduló, 20 frtot meg nem haladó polgári peres ügyekben biráskodjék, s ez uton általuk, az ügyes-bajos emberek könnyebbségére, költségkimélés mellett, lehető gyorsan igazság szolgáltassék.

Ezen ugynevezett községi biráskodásra **Jeney István** alkapitány és **Végh Gyula** kapitányi hivatali fogalmazó lettek kirendelve; és pedig az alperes lakásától, vagy tartózkodási hefyétől függő következő területi hatáskörrel:

Jeney István alkapitány, mint az 1-ső kerületben (keleti oldal) községi biró hatáskörébe esik: piacz, czegléd és vargautcza városrészek, továbbá a m.-pércs-h.-böszörményi utvonal keleti oldala felől — a város belterületén kivül — eső összes terület, tehát a városi erdőségek és a keleti oldalban levő telepek, kertek, majorsági földek stb. — Hivatali helyisége a város főháza.

Végh Gyula kapitányi hivatali fogalmazó, mint a II-ik kerületben (nyugoti oldal) községi biró hatáskörébe esik: hatvan, péterfia és csapóutcza városrészek, továbbá ugyancsak a városon keresztül vonuló mike-pércs-, h.-böszörményi utvonalnak a nyugoti felében eső összes területek. — Hivatali helyisége a Komáromi-féle városi-ház.

Miről a lakosság tudomás végett ezennel értesittetik.

A városi tanács.

Egyház. Iskola.

A tiszántuli ref. egyházkerület tavaszi közgyülése folyó évi **május 12-én** veendi kezdetét, előzőleg május 9. és 10-én lelkészképességi vizsgálatok, 11-én pedig lelkészfelavatási ünnepély fog tartatni.

A 2-ik vizsgára jelentkezők önkészitette egyházi beszédet tartoznak felmutatni Tit. 2, 1 és 7-ik verse alapján: „Te azokat szóljad, melyek illenek a tiszta tudományhoz, mindenestől fogva te magadat például adjad a jó cselekedetekben;“ kátémagyarázatot a XXIV. urnapjáról vagyis a 62. 63. 64. kérdésekről. Az egyházi beszéd elő- és utóimával is ellátandó.

A vizsgákra jelentkezés határideje a püspöki hivatalnál: május 8. d. u. 3 óra. Május 11-én vagyis az egyházkerületi közgyülés első napján a tanácskozások megkezdése előtt lelkészfelavatás leend; az illető lelkipásztorok tehát fölhivatnak, hogy feddhetlen erkölcsiségüket tanusitó bizonyitványaikkal magukat ellátva s azon egyházi beszédet, melyet második vizsgájok alkalmával irtak, első- és utóimával együtt jól betanulva május 9-én délután 5 órakor főtiszt. püspök urnál magukat jelentsék be. Május 12-én folytattatik aztán az egyházkerület közgyülése.

RÓZSABOKOR.

— A közvacsora. —

Debreczenben a nőegyleti közvacsora, mely tegnap este, márc. 1-én a szinházban tartatott, örökké emlékezetes marad azok előtt, a kik szerencsések valának ott részt vehetni.

Szebb volt az a hely, mint a menyország, Hiszen ott nem az angyalok tündököltek. Sokkal többet láttunk.

Ott az — élő tavasz virult.

*

Boldogitó örömmámorban szendergett a gyönyörködő lélek. Repesett a sziv a szépek bübájos vonzerejétől.

„Ne mondja már senki többé,
Hogy nincs virág télen:
A természet is meghagyja
A legszebbet épen.“

*

Szép volt az mindegyik. Mintha isteni kéz remekként válogatta volna össze azt a disszes — rózsabokort.

Látni kellett azt a kedves hölgykoszorut, hogy az ember ihletteljesen — hódolhasson meg előtte!

*

Gyönyörü terem, teljes világitással. Fény alant, fény körül. Fény és szépség mindenütt.

A páholyokban és zártszékekben a legszebb közönség. Öröm volt még szemlélni is.

Itt volt a mi nőegyletünk — a maga valódiságában.

*

Kit emeljünk ki? — Biz isten nem tudnók elhatározni. Hiszen „mind olyan bájoló“ volt az!

És temérdeken voltunk. Az árvák védnökei — a felszolgáló lányok és fiatal asszonyok — kifogástalan otthoniassággal tölték be hivatásukat.

Róluk óhajtunk még pár szóval megemlékezni. De előbb megvárjuk, hogy az átélt boldog éj után kedves és imádott szépeink — aludjanak egyet.

Tehát az ébredésig! Hétfőn találkozunk.

Álmos.

UJDONSAGOK.

* **Rendkivüli közgyülés** tartatik a városházánál **márc. 4-én**, d. e. 10 órakor. Tárgyak: Legeltetési rendszabály megállapitása, kórházi gondnok lemondása, és a Ruszt ér Müller-féle sátorok megvétele tárgyában bizottsági és tanácsi előterjesztések.

* **Molnár vendégmüvészünk** hétfőn adja elő **„Lear királyt,“** melyről a lapunk tárczájában megjelent tanulmánynak folytatása egy önálló füzetben a pénztárnál 10 krajczárért lesz kapható.

* **Gyülések holnap. Vasárnap márc. 3-án délelőtt 10 órakor a „függetlenségi kör“ helyiségében a kör és a párt választmánya ülést tart, mire a tagok ez uton is hazafias tisztelettel meghivatnak.**

* **H.-Böszörményben** ma este tartatik a polgári kaszinó bálja. E vigalom igen fényesnek igérkezett. Debreczenből Balázs Kálmán jeles zenetársulata vitetett ki oda.

* **Honvédbál.** Az 1848/9-dik évi debreczeni egyenruhás honvédek f. évi **márczius hó 15-én** este 8 órakor a „Bika“ szállodában zártkörü tánczvigalmat rendeznek! Belépti-jegyek személyenként egy forintjával előre is válthatók Dáné István, Otrokocsi Végh János, Veres László, és Mayer Ferenc urak kereskedésében, a táncestély napján pedig a pénztárnál. A tiszta jövedelem a 13 honvéd ruházata költségei fedezésére fordittatik, melyek folytán felkérjük a nagyérdemü közönséget, miszerint fent emlitett jótékonyczélu tánczestélyünkön, — minél tömegesebben megjelenni kegyeskedjenek. — A felülfizetések köszönettel fogadtatnak s annak idejében nyilvánosan közöltetnek. **A rendezőség.** — Jegyzet. Izletes ételek, italok pontos és jutányos kiszolgáltatásáról, valamint a kellő jó rendről gondoskodva van.

* **Az „Alföldi takarékpénztár“** tekintetes közgyülése a debreczeni kereskedői testület által fentartott kereskedelmi iskola javára 10 frtot, a kereskedői kóroda részére szinte 10 frtot adományozott. Fogadja a nagylelkü adományáért hálás köszöneemet. Debreczen, 1877 évi márczius 2-án. Szepessy Antal, kereskedői testületi elnök

* **Holnap lesz a czigánybál!** A ki valóban eredeti vigalmat akar látni, az menjen vasárnap este a „Koroná“-ba, Jónász vendéglőjébe. Társadalmunk minden osztályának férfi közönsége részt szokott venni az ily mulatságokban. Különben, ha más varázserő nem lehetne is ott, elég ajánlat arra nézve, hogy azt a bált — Balázs Kálmán, a legelső magyar népzenész tartja.

* **Tolvajlási kisérlet.** Mult éjjel a czeglédutczai részen gonosz tolvajok egy házat törtek fel, s onnan különböző tárgyakat el akartak tolvajolni. Észrevétettek azonban s a kisérlet meghiusult.

— A debreczeni szinházjövője. Ma délutáni 5 órakor határozzák el, kinek kezébe adatik szinházunk? Lapunk zártáig a dolog ugy áll, hogy Mándokyt és Lászyt szeretnék megtartani. Vagy egyik, vagy másik. Alkalmasint — kettőjöké a debreczeni szinház.

A „Debreczen“ magán távirata.

— **Jászberény**, márcz. 2. (Feladatott: 9 óra 40 perczkor, érkezett: 10 óra, 54 perczkor.) Tóth Ferencz volt honvéd huszár hadnagyot, gróf Szapáry Imre orvgyilkosát ma reggel hét órakor, a régi kunkerületiház udvarán felakasztották.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

Vasárnap március 3-án adatik:

A FALU ROSZSZA

népszinmü 3 felvonásban,

A szerkesztő nyilt postája.

Megyaszó. Köszönöm várt barátságodat. Meg leszen a te akaratod. Csak hadd jöjjön. Más is jó lesz. **Budapest.** (H. O.) A mint irtam. Holnap. Fájdalom, kevés jót várok. **Visszhangok.** (Suhogónak.) Nagyon jó. De elkésett. Ez már a harmadik vers e tárgyban. Miklós bátyánk nevében is köszönöm. Elküldöm neki. Ott azért találkozunk.

Felelős szerkesztő:
SZATMÁRI KÁROLY.
(Szerkesztő lakása: kismesterutca 1385. sz. a.)

Szépség! Ifjuság!

Felülmulhatatlan bőrszépitő szernek lett a hölgyvilág által általánosan elismerve, a hivatalosan megvizsgált, kitünő, ártalmatlan valódi

RAVISSANTE

Dr. Lejosse-tól, Párisban.

Ezen világhirü bőrtisztitó szer valamennyi szépitőszer között leghitelesebb és leghatásosabbnak bizonyult szeplők, napégés, rezesség, sárga foltok, pörsenések, kiütések, himlőhelyek, sömör, stb. biztos eltávolitására. A RAVISSANTE az arczszinnek feltünően szép, halványrózsaszinü bársonyszerü natal üdeséget ad, a bőrt és kezeket gyöngéddé teszi, a lég behatásától megóvja, s gyöngéd bőrt szerez a legkésőbbi öregségig.

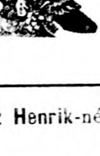

Budapesten kapható valódi minőségben Török József gyógyszerész urnál, király-ut za 7. szám.

Raktárak vidéken.
Debreczenben: Göltl Nándor, és Rothschnek Emil.
Miskolczon: Dr. Csáthy Szabó István urak gyógytáraiban.
Szegeden: Barcsay Károly gyógy. ur.
Nagy eredeti üvegtok ára 2 frt 50 kr.
Kis eredeti üvegtok ára 1 frt 50 kr.

Központi szétküldési raktár **Schwartz Henrik**-nél Budapest. Mária Valéria-utcza 9. sz.
21. 3—?

I.

A sztjobb apátsági uradalomban 100 hectoliter ó bor eladó, értekezhetni sztjobban 1878. febr. 24-én.

Fehérpataky Elek, urad. tisztartónál.

II.

A sztjobb apátsági uradalomban mintegy 2000 hold kiterjedésü részint birkák, részint szarvas marhák legeltetésére alkalmas legelő, az azon legelő területeken álló istálókkal haszonbérben adatik, bővebb felvilágositást ád, sztjobban 1878. febr. 24-én.

Fehérpataky Elek, urad. tisztartó.

80. 1—6.

HIRDETÉS.

Alólirottnál következő „tiszta“ vető magvak u. m.

TAVASZI ROZS

tavaszi buza, forgó buza

nagy készletben van és jutányos ár mellett kapható, mire a n. é. gazdaközönség becses figyelmét fehivni bátorkodom.

Tisztelettel

HERTZKA P.

75. 3—6. Széchényi-utcza 1761. sz. a. (régi postaház.)

Jelentés.

Eredeti **Singer** varrógépek.

Családok és iparosok számára, melyek minden másfajta varrógépeket mind jóságban mind tartósságban felülmulnak Debreczenben egyedül alólirottnál kaphatók. Részletfizetésre, tökéletes betanitással a raktárban vagy háznál, sőt vidéken is.

Minden eredeti Singer varrógépnek egy hiteles bizonyitvány mellékelve van, melyen a Singer-társulat elnöke mr. Justee A. Hopper aláirása és szinte mint helybeli raktárnok saját aláirásom láthatók. Minden más hasonló gép ezek nélkül csak utánozott és nem eredeti Singer varrógép.

Midőn ezekre a t. cz. közönség becses figyelmét felhivni bátorkodom kegyes pártfogást kérvén

mély tisztelettel

Holvay Gyula, a varrógépek főraktárának tulajdonosa.

Wilhelm Ferencz

antiartritikus, antirheumatikus vértisztitó theája felett a következő bizonyitványt közöljük:

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben.

Warschau, jul. 21. 1877.

Kérném $\frac{1}{2}$ tuczat csomagot az ön valóban hires Wilhelm-féle antiartritikus antirheumatikus vértisztitó theájából mihamarább postautján Carslina Kosielszka Derasniának Mankova falu, Oroszországban küldeni, mert ismerőseim is meg akarnak győződni, hogy az ön Wilhelm-féle antiartritikus, antirheumatikus vértisztitó theája náluk is fog-e használni, mint nálam.

Tisztelettel
Knikhynicki Péter.

Megvizsgáltatott, használtatott s gyógyerejünek elismertetett a következő orvosok által: Dr. Van Kloger Bukarest. Dr. Rust Bécs, Dr. Röder Bécs, Dr. Müller János Berlin. Dr. A. Groyen New-York, Dr. Raudnitz Bécs, Dr. Hesz Berlin, Dr. Lehman Wieselburg, Dr. Werner Breslau, Dr. Mallich Grubisnopolje; gyakorló orvosok által: Hilger Nachling, Ruszeger Abtenau, Truchholez Marczaly, Jankovicz Nákófalva, és még több mások,

1. Rheumaticus bajoknál,
2. Köszvénynél,
3. Alsérveknél a sokat ülőknél,
4. A máj bajainál s nagyobbodásánál,
5. Kiütéseknél,
6. Bujakórnál,
7. Előkészitőül az ásványvizek használatához.
8. Pótolja az ásványforrásokat.

Egyedül valódi készitője
Wilhelm Ferencz,
neunkircheni gyógyszerész.

Egy csomag 8 adagra osztva, orvosi rendelet szerint készitve, különféle nyelven irt utasitással 1 frt, bélyeg és csomagolás külön 10 kr.

Óvás. Hamisitások kikerülése végett csakis Wilhelm antiarthritikus, antirheumatikus vértisztitó theája veendő, mert az antiarthritikus antirheumatikus kifejezésekkel üzik a legtöbb csalást és utánzást.

A valódi Wilhelm-féle nevezett thea a következő czégeknél kapható.

Debreczenben: **Dr. Rothschnek V. Emil**, gyógysz. Budapesten: **Török József**, gyógysz. Budapesten: **Thallmayer A.** s társa. Csaba: **Biener B.** Eger: **Köllner Lőrincz** gyógysz. Nagy-Váradon: **Janky Antal.** Gyöngyösön: **Mersits Ferencz**, gyógysz. Miskolczon: **Ujházy Kálmán**, gyógysz. Nagy-Bányán: **Haracsek J.** gyógysz. Nyiregyházán: **Fischer Gyula**, gyógysz. Sátor-Alja-Ujhely: **Teutsch József.**

64. 1—4.

Hirdetmény.

A debreczeni takarékpénztár 1878. évi márczius 24-ik napján, délelőtt 10 órakor, Debreczenben, a városház kistanácstermében rendes

KÖZGYÜLÉST

tart; melynek tárgya: Az igazgatóság által a felügyelői jelentéssel együtt beterjesztett 1877-ik évi mérleg megbirálása, s a nyeremény mikénti felosztásának megállapitása. — A mérleg és nyereség felosztási javaslat, a jelentéssel együtt 1878. márczius 15-ik napjától fogva, a pénztár helyiségében bárki által megtekinthető.

79. 1—2, **Az igazgatóság.**

FORGÁCH KÁROLY

ékszerész

DEBRECZENBEN,

főpiacz, özv. báró Jozsinczyné háza alatt.

Ajánlja a nagyérdemü közönségnek dusan felszerelt üzletében található legujabb divatu

ÉKSZEREIT,

u. m. **brillant, gyémánt karpereczek, broschok, függök, gyürük, medaillonok**, férfi és női **pecsét** s **karika gyürüket**, legnagyobb választékban **arany s ezüstből hosszu, kurta lánczokat, gyertyatartókat, kompott tálak, kanalak és késeket**, ugyszintén kapható 6, s 12 személyre való **evő eszköz** tokban, igen izlésteljesen összeállitva.

Minden darab hiteles próbával van ellátva, ugyszintén mindenféle javitások lehető legjutányosabb eszközlésére is készséggel ajánlkozik.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesittetnek.

Kiadó tulajdonos: a debreczeni függetlenségi párt.

Debrecen, 1878. Nyomatott Tiszai Dániel örökösei könyvnyomdájában.